

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. gegužės 18 d. Nr. 21RE2-203 (AG2-132/15-2026)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Vilijos Astrauskienės ir Lauros Bernikienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „X“ atstovui direktoriui X. X., atsakovės viešosios įstaigos Inovacijų agentūros atstovams Y. Y., Y. V. ir Y. Z.,

2026 m. gegužės 15 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „X“ skundą atsakovei viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai dėl viešosios įstaigos Inovacijų agentūros (*duomenys neskelbtini*) sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Sprendimas dėl nepasiekto projekto Nr. (*duomenys neskelbtini*) stebėsenos rodiklio ir dalies lėšų grąžinimo“ panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijos 2026 m. balandžio 16 d. sprendimu priimta nagrinėti pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – ir UAB) „X“ skundo dalis atsakovei viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai (toliau – ir Agentūra), kuriuo ji prašo panaikinti Agentūros (data neskelbtina) sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Sprendimas), kuriuo pareiškėja įpareigota grąžinti (*duomenys neskelbtini*) Eur.

Skunde pareiškėja nurodo, jog Agentūra priėmė Sprendimą dėl nepasiekto projekto Nr. (*duomenys neskelbtini*) stebėsenos rodiklio ir dalies lėšų grąžinimo, kuriuo pareikalavo grąžinti (*duomenys neskelbtini*) Eur (20 proc. projekto finansavimo) dėl stebėsenos rodiklio nepasiekimo. Pareiškėja su Sprendimu nesutinka mano, jog jis yra neteisėtas bei nepagrįstas, priimtas pažeidžiant esminius viešojo administravimo principus.

Nurodo, jog pareiškėja (data neskelbtina) pateikė projekto paraišką Agentūrai su ekonomine prognoze, sudarytą rinkos sąlygų pagrindu. Pažymi, jog (data neskelbtina) likus 7 dienoms iki Rusijos platus masto invazijos į Ukrainą pradžios, tarp pareiškėjos ir Agentūros buvo pasirašyta projekto finansavimo sutartis Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Sutartis) projektui „Klientų savitarnos sprendimų diegimas UAB „X“ (toliau – ir Projektas) įgyvendinti pagal priemonę „E. komercijos modelis COVID-19“. Projektas buvo skirtas padėti gintaro papuošalų gamybos įmonei prisitaikyti prie COVID-19 pandemijos sukeltų iššūkių, pagrindinis tikslas – diegti e. komercijos sprendimus ir klientų savitarnos sistemą, paskatinti įmones diegti informacines technologijas verslo sandoriams valdyti. Teigia, kad Projektas buvo įgyvendintas tinkamai ir visa apimtimi, t. y. įdiegtos numatytos e. komercijos priemonės, sukurta ir realiai veikianti klientų savitarnos sistema, kuri naudojama pareiškėjos veikloje, o Projekto lėšos panaudotos pagal paskirtį ir teisėtai. Nurodo, kad atsakovė pati pripažino Projekto veiklą įgyvendinimą, tačiau, nepaisant to, pritaikė finansinę sankciją vien dėl finansinio rodiklio nepasiekimo.

Paaikškina, kad Sutartyje buvo nustatytas stebėsenos rodiklis – pardavimo pajamų pokytis per N+1 metus (2024 m.), kurį turėjo pasiekti (*duomenys neskelbtini*) Eur (63,18 proc. augimas), o planuotos pajamos sudarė (*duomenys neskelbtini*) Eur, tačiau faktinės 2024 m. pajamos sudarė (*duomenys neskelbtini*) Eur, todėl rodiklis nebuvo pasiektas. Pažymi, kad tai lėmė nuo jos valios nepriklausančios aplinkybės.

Pareiškėjos teigimu, rodiklio nepasiekimą lėmė išorinės aplinkybės, susijusios su Rusijos karo prieš Ukrainą poveikiu žaliavų tiekimui, išaugusiais energijos ir logistikos kaštais, Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – ir JAV) muitų politikos pokyčiais bei ekonominiu nuosmikiu Europos Sąjungos (toliau – ir ES) valstybėse, ypač pagrindinėse eksporto rinkose. Nurodo, kad šių aplinkybių visuma laikytina *force majeure* (iš prancūzų kalbos – nenugalima jėga) pobūdžio, kadangi jos buvo nenuspėjamos, nuo pareiškėjos nepriklausančios ir turėjo esminį poveikį Projekto rezultatams.

Nurodo, kad (data neskelbtina) Agentūra kreipėsi į pareiškėją dėl paaikškinimų pateikimo, o (data neskelbtina) pareiškėja pateikė išsamius paaikškinimus dėl rodiklio nepasiekimo priežasčių, tačiau, pareiškėjos teigimu, šie paaikškinimai nebuvo įvertinti ir buvo atmesti.

Teigia, kad atsakovė, priimdama Sprendimą, pažeidė objektyvumo, išsamumo, proporcingumo, protingumo ir teisingumo principus, nes apsiribojo formaliu rodiklio nepasiekimo konstatavimu, neįvertino pateiktų paaikškinimų, nenagrinėjo nurodytų aplinkybių įtakos ir nepateikė jų atmetimo motyvų, taip pat nesvarstė alternatyvių priemonių, tokių kaip sankcijos sumažinimas, rodiklių koregavimas ar termino pratęsimas.

Pažymi, kad ginčijamas Sprendimas yra prieštaringas, nes, viena vertus, atsakovė pripažino Projekto tikslo pasiekimą ir veiklų įgyvendinimą, o, kita vertus, konstatavo stebėsenos rodiklio nepasiekimą ir taikė maksimalią finansinę korekciją. Nurodo, kad atsakovė rodiklį įvardija kaip „ambicingą“, nors, pareiškėjos teigimu, tokio pobūdžio rodikliai buvo vertinami ir laikomi pagrindu skirti finansavimą paraiškų vertinimo etape, o rodiklio nepasiekimą sieja su įprastais rinkos svyravimais, neįvertindama, pareiškėjos teigimu, išskirtinių aplinkybių. Teigia, kad atsakovė netinkamai taikė lygiateisiškumo principą, pareiškėjos situaciją lygindama su įmonėmis, nutraukusiomis projektų įgyvendinimą, nors pareiškėja Projektą įgyvendino, pasiekė Projekto tikslą, lėšas panaudojo pagal paskirtį ir tęsia veiklą.

Pažymi, kad pareiškėja, nepaisydama objektyvių kliūčių, ėmėsi veiksmų, siekdama rodiklio – optimizavo gamybos procesus, kūrė ir plėtė produktų liniją, ieškojo naujų rinkų, mažino kaštus ir plėtojo e. komerciją, kas leido tęsti veiklą, generuoti pajamas, išlaikyti darbo vietas ir investicijas.

Atkreipia dėmesį, jog gintaro papuošalų rinkos specifiška – jos nišinis pobūdis, priklausomybė nuo ribotų žaliavų šaltinių, reikšminga produkcijos dalis realizuojama užsienio rinkose ir jautrumas ekonominiams bei geopolitiniams pokyčiams. Remiasi ES teisės principais ir nurodo, kad taikyta finansinė korekcija neatitinka proporcingumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir lygiateisiškumo principų bei pažymi, kad ES praktikoje, esant išorinėms krizėms, taikomos lankstesnės priemonės.

Pareiškėjos atstovas Komisijos posėdžio metu skundą palaikė ir prašė jį tenkinti jame išdėstyty motyvų pagrindu.

Atsakovė Agentūra atsiliepimu su skundu nesutinka ir prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, kad Agentūra, kaip įgyvendinančioji institucija, pagal jai priskirtas funkcijas privalo įsitikinti, ar pagal projekto Sutartį finansuojami darbai atlikti, prekės įsigytos, paslaugos suteiktos, Sutartyje nustatyti stebėsenos rodikliai pasiekti, o deklaruotos išlaidos patirtos nepažeidžiant Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimų. Nustačius netinkamas finansuoti išlaidas ar finansavimo mažinimo pagrindus, imtis teisės aktuose nustatytų veiksmų dėl išmokėtų lėšų grąžinimo.

Paaikškina, kad 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 13 prioriteto „Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirėngimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui“ priemonės Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis COVID-19“ projektų finansavimo sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 4-913 (toliau – ir Aprašas), 42 punkte buvo nustatyta pareiga projektu siekti visų priemonės įgyvendinimo

stebėsenos rodiklių, įskaitant rezultato stebėsenos rodiklį „Investicijas gavusios įmonės pajamų padidėjimas“, kodas R.N.842. Apraše taip pat įtvirtinta, kad projekto vykdytoji nepasiekus išpareigotų stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 (toliau – ir Taisyklės), IV skyriaus dvidešimt antrojo skirsnio nuostatos.

Nurodo, kad šiuo atveju projekto veiklos buvo įgyvendintos, tačiau Sutartyje nustatytas rodiklis nebuvo pasiektas (atitinkamai iš planuotos pasiekti rodiklio reikšmės – 63,18 proc., pasiekta rodiklio reikšmė sudaro -54.08 proc., rodiklio nepasiekimas sudaro 100,00 proc.).

Pažymi, kad rodiklio pasiekimą vertino pagal Taisyklių 22 skirsnio nuostatas, atsižvelgdama į ataskaitoje po Projekto finansavimo pabaigos pateiktą informaciją, finansinės atskaitomybės duomenis, pareiškėjos pateiktus paaiškinimus, viešai prieinamą informaciją ir kitas reikšmingas aplinkybes.

Agentūros vertinimu, pareiškėjos nurodytos rodiklio nepasiekimo priežastys – Rusijos karas prieš Ukrainą, vokiškai kalbančių ES šalių ekonomikos sulėtėjimas ir JAV prekybos politikos pokyčiai – savaime nepagrindžia, kad finansavimas neturėjo būti mažinamas. Pažymi, kad pareiškėja nepateikė objektyvių duomenų, kaip konkrečiai šios aplinkybės paveikė jos veiklą, kokios apimties pajamų negauta ir kokių veiksmų imtasi neigiamai įtakai sumažinti.

Nurodo, kad karas Ukrainoje prasidėjo netrukus po Sutarties pasirašymo, tačiau pareiškėja pasirinko Projektą toliau įgyvendinti ir Sutarties nenutraukė. Atsakovės teigimu, pareiškėja, kaip verslo subjektas, turėjo įsivertinti galimas rizikas, ypač pati nurodydama priklausomybę nuo Ukrainos ir Rusijos žaliavų tiekėjų. Pažymi, jog pareiškėjos situacija negali būti vertinama išskirtinai kitų projektų vykdytojų atžvilgiu.

Dėl ekonomikos sulėtėjimo Agentūra nurodo, kad juvelyriniai dirbiniai yra ne pirmo būtinumo prekės, todėl jų paklausos mažėjimas blogėjant ekonominei situacijai laikytinas įprasta verslo rizika. Dėl JAV prekybos politikos pokyčių pažymi, kad jie, pareiškėjos teigimu, įvyko 2025 m., o rodiklis buvo vertinamas pagal 2024 m. pajamas, todėl šios aplinkybės ginčui teisinės reikšmės neturi.

Agentūros teigimu, rodiklis pagal Aprašą buvo privalomas, o Sutartimi pareiškėja išpareigojo pasiekti konkrečią jo reikšmę – 63,18 proc. pajamų augimą. Kadangi vietoje planuoto pajamų padidėjimo 2024 m. nustatytas pajamų sumažėjimas, Agentūra vertino, kad rodiklis nepasiektas 100 proc. Pažymi, kad rodiklio reikšmė buvo susijusi su prioritetiniu projektų atrankos kriterijumi ir turėjo reikšmės finansavimo skyrimui, nes pareiškėjai, prognozavę mažesnes reikšmes, galėjo nesurinkti minimalaus naudos ir kokybės balų skaičiaus. Todėl, Agentūros vertinimu, nepasiekus Sutartyje įtvirtintos rodiklio reikšmės, ji privalėjo priimti Taisyklėse reglamentuotus sprendimus.

Dėl *force majeure* aplinkybių atsakovė nurodo, kad pareiškėja neįrodė visų nenugalimos jėgos sąlygų ir nepagrindė, jog dėl nurodytų aplinkybių Sutarties objektyviai nebuvo galima įvykdyti. Agentūros vertinimu, pareiškėjos argumentai šiuo aspektu yra deklaratyvūs.

Akcentuoja, jog pareiškėja, matydama riziką nepasiekti rodiklio, galėjo kreiptis dėl Sutarties nutraukimo ar rodiklio reikšmės peržiūros, tačiau to nepadarė.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovai prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepime išdėstytų argumentų pagrindu.

Skundas atmestinas.

Ginčas byloje kilo dėl Agentūros (*duomenys neskelbtini*) sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*), kuriuo pareiškėja įpareigota grąžinti (*duomenys neskelbtini*) Eur, teisėtumo.

Byloje esantys rašytiniai įrodymai patvirtina, kad (*duomenys neskelbtini*) Agentūroje buvo registruota pareiškėjos paraiška dėl projekto Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Klientų savitarnos sprendimų diegimas UAB „X“ įgyvendinti pagal priemonę „E. komercijos modelis COVID-19“ (minėta, toliau ir – Projektas) finansavimo, prašant skirti (*duomenys neskelbtini*) Eur finansavimą. Projekto tikslas – informacinių technologijų verslo sandoriams valdyti elektroniniu būdu diegimas, siekiant padidinti pajamų augimą. Uždavinys – elektroninės parduotuvės sukūrimas, veikla – klientų savitarnos sprendimų diegimas el. prekybos platformoje, fiziniai rodikliai – sukurta el. prekybos sistema. Tinkamų finansuoti išlaidų suma – (*duomenys neskelbtini*) Eur, prašomos skirti lėšos – (*duomenys neskelbtini*)

Eur, pareiškėjo ir partnerio nuosavos lėšos – (*duomenys neskelbtini*) Eur. Investicijas gavusios įmonės pajamų padidėjimas, siektina reikšmė – 63,18 proc. Bazinis: įmonės, dalyvausiančios projekto veiklose, pajamos paraiškos pateikimo metais, fiksuotas – (*duomenys neskelbtini*) Eur, pokyčio: įmonės, dalyvavusios projekto veiklose, pajamų pokytis, kintantis – (*duomenys neskelbtini*) Eur.

Projekto poreikis. Pasirinkto sprendimo ir numatomo rezultato aprašymas: UAB „X“ veikla – juvelyrinių dirbinių iš gintaro gamyba, pagrindinės įmonės veiklos kryptys – žiedų, apyrankių, karolių, segtukų <...> ir kitų unikalių dirbinių iš gintaro gamyba. Nurodyta, jog šiuo metu įmonėje užsakymų savitarnos sprendimų nėra. Dabar komercinių pasiūlymų rengimas neoptimizuotas, ilgai užtrunka ir yra pasiekiamas nekokybiškas rezultatas, dėl ko prarandama dalis užsakymų. Pažymėta, jog atsižvelgiant į tai, įmonei yra tikslinga sukurti elektroninę užsakymų savitarnos sistemą, t. y. elektroninę parduotuvę. Elektroninė platforma suteiktų galimybę klientui turėti priėjimą prie visų gaminių ir pasirinkti pagal savo poreikius reikiamus gaminius be vadybininko pagalbos; sprendimas padėtų potencialiems klientams formuoti užsakymus savitarna – neatvykstant į įmonės patalpas, taip sutaupant tiek savo, tiek įmonės darbuotojų laiką bei resursus, o taip pat prisidedant prie Covid-19 viruso susirgimų plitimo mažinimo.

Pareiškėja patvirtinimu dėl UAB „X“ paraiškoje Nr. (*duomenys neskelbtini*) nurodytų pardavimo pajamų prognozių patvirtino, kad įmonės N+1 metų planuojamas pardavimo pajamų dydis bus (*duomenys neskelbtini*) Eur.

Pareiškėja ir atsakovė sudarė projekto finansavimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) (minėta, toliau ir – Sutartis). Projektas buvo finansuojamas pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priemonę Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis COVID-19“. Projekto finansavimo sutartimi pareiškėja įsipareigojo įgyvendindama Projektą pasiekti Sutarties 1 priede nurodytą Projekto tikslą, uždavinius ir rezultatus. Sutartyje buvo nustatyti tiek produkto, tiek rezultato stebėsenos rodikliai. Produkto rodikliams priskirtas subsidijas gaunančių įmonių skaičius (1 įmonė) bei privačių investicijų suma ((*duomenys neskelbtini*) Eur), o rezultato rodikliams – investicijas gavusios įmonės pajamų padidėjimas, numatant 63,18 proc. augimą, kuris absoliučia išraiška sudaro (*duomenys neskelbtini*) Eur, lyginant su (*duomenys neskelbtini*) Eur baziniu pajamų dydžiu. Sutarties 2.3 papunktyje nustatyta, kad Taisyklių II, IV, VI ir VII skyrių nuostatos yra laikomos Sutarties bendrosiomis sąlygomis, kaip nurodyta Taisyklių 165 punkte. Sutarties nuostatos yra laikomos Sutarties specialiosiomis sąlygomis. Pagal Sutarties 2.1 papunktį, projekto vykdytojas įsipareigojo, įgyvendindamas Projektą, pasiekti Sutarties 1 priede nurodytą Projekto tikslą, uždavinius ir rezultatus. Sutarties 1 priedo 6.2 papunktyje rodiklis – pareiškėjos pajamų padidėjimas 63,18 proc. – (*duomenys neskelbtini*) Eur, nuo (*duomenys neskelbtini*) Eur paraiškos pateikimo metu iki (*duomenys neskelbtini*) Eur Projekto finansavimo laikotarpio pabaigos. Sutarties 6.3 papunktyje nurodyta, kad Projekto vykdytoji nepasiekus įsipareigotų pasiekti priemonės Nr. 13.1.1-LVPA-K-860) „E. komercijos modelis COVID-19“ įgyvendinimo stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Taisyklių IV skyriaus 22 skirsnio nuostatos.

Agentūra, nustačiusi rodiklio nepasiekimo aplinkybę, (data neskelbtina) kreipėsi į pareiškėją, prašydama pateikti paaiškinimus dėl stebėsenos rodiklio nepasiekimo priežasčių. Pareiškėja (data neskelbtina) pateikė Agentūrai paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad rodiklio nepasiekimą lėmė nuo jos valios nepriklausančios aplinkybės: Rusijos karo prieš Ukrainą poveikis gintaro žaliavos tiekimui, JAV muitų politikos pokyčiai, ekonominis nuosmukis ES rinkose ir sumažėjusi prabangos prekių paklausa.

Nustatyta, jog Agentūra, išnagrinėjusi pareiškėjos pateiktus paaiškinimus, (*duomenys neskelbtini*) priėmė ginčijamą Sprendimą, kuriuo konstatavo, kad Projekto stebėsenos rodiklis „Investicijas gavusios įmonės pajamų padidėjimas“ nepasiektas. Pažymėta, jog Projekto Sutartyje nurodyta, kad per 1 metus po Projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos UAB „X“ gautų pajamų pokytis sudarys (*duomenys neskelbtini*) Eur ir pardavimo pajamos už 2024 m. pasieks (*duomenys neskelbtini*) Eur, faktiškai per 1 metus po Projekto užbaigimo (už 2024 m.) gauta pajamų tik (*duomenys neskelbtini*) Eur. Atitinkamai iš planuotos pasiekti rodiklio reikšmės – (*duomenys neskelbtini*) Eur, pasiekta rodiklio reikšmė sudaro -54,08 proc., t. y. nepasiekimas sudaro 100 proc. Sprendime pažymėta, jog taip pat buvo įvertinti pareiškėjos paaiškinimai, nurodė, jog aplinkybės, susijusios su Rusijos agresija prieš Ukrainą, JAV įvesti muitai ir smulkių siuntų neapmokestinamos vertės ribos panaikinimas bei vokiškai kalbančių ES šalių ekonominė krizė pastaruosius dvejus metus nėra pagrįstos priežastys nemažinti skirto

finansavimo. Pažymėjo, jog prasidėjus karui įmonė galėjo nutraukti Sutartį, tačiau priėmė sprendimą Projektą įgyvendinti bei siekti rodiklio, o kitos priežastys vertinamos kaip atitinkančios bendras ekonomikos ir rinkos sąlygas.

Atsižvelgdama į tai, Agentūra taikė 20 procentų finansinę korekciją ir įpareigojo pareiškėją grąžinti (*duomenys neskelbtini*) Eur. Sprendime Agentūra rėmėsi Sutarties 2.1, 2.3 ir 6.3 papunkčiais, Aprašo 28 ir 42 punktais, taip pat Taisyklių 258 punktu, 260.4 papunkčiu ir 261, 266 punktais.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI), Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 (minėta, toliau – ir Taisyklės), 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 13 prioriteto „Veiksmų, skirtų COVID-19 pandemijos sukeltai krizei įveikti, skatinimas ir pasirengimas aplinką tausojančiam, skaitmeniniam ir tvariam ekonomikos atgaivinimui“ priemonės Nr. 13.1.1-LVPA-K-860 „E. komercijos modelis COVID-19“ projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 4-913 (minėta, toliau – ir Aprašas), ir kiti teisės aktai.

Ginčo kontekste taip pat aktualios Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą ir rengiantis įgyvendinti 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą, taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528. Pagal šių taisyklių 9.3 papunktį Agentūra, kaip įgyvendinančioji institucija, tikrina projekto įgyvendinimą, įskaitant stebėsenos rodiklių pasiekimą ir deklaruotų išlaidų atitiktį teisės aktų reikalavimams, o pagal 9.17.4 papunktį, nustatiusi netinkamas finansuoti išlaidas, Agentūra imasi teisės aktuose nustatytų veiksmų dėl išmokėtų lėšų grąžinimo ir susigrąžinimo.

Pagal Aprašo 28 punktą projektu turi būti siekiama visų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių, įskaitant rezultato stebėsenos rodiklį „Investicijas gavusios įmonės pajamų padidėjimas“, kodas R. N.842. Projekto vykdytojai nepasiekus įsipareigotų pasiekti priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Taisyklių IV skyriaus dvidešimt antrojo skirsnio nuostatos (Aprašo 42 punktas).

Pagal Taisyklių 258 punktą, jeigu įgyvendinus projekto veiklas rodikliai nepasiekiami, projekto vykdytojai gali būti mažinamas projektui skirtas finansavimas. Taisyklių 260 punkte numatyta, jog jeigu stebėsenos rodiklio reikšmės nepasiekimas nėra susijęs su konkrečios projekto veiklos vykdymo apimties sumažėjimu, bet yra sąlygotas veiksmų, kurių įtaką stebėsenos rodiklio nepasiekimui projekto vykdytojas galėjo sumažinti (stebėsenos rodiklio reikšmės nepasiekimo pagrindimas gali būti vertinamas atsižvelgiant į atitinkamų veiksmų programos priemonių specifiką, su ministerija suderinta tvarka), mažinama projektui skirtas finansavimo dalis apskaičiuojama taip: 260.1 jei stebėsenos rodikliai nepasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) nuo 10 iki 25 procentų (įskaitytinai), tai projektui skirtas finansavimas mažinamas nuo 3 iki 5 procentų su nepasiektu rodikliu susijusių tinkamų finansuoti išlaidų sumos; 260.2 jei stebėsenos rodikliai nepasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) nuo 25 iki 40 procentų (įskaitytinai), tai projektui skirtas finansavimas mažinamas nuo 6 iki 10 procentų su nepasiektu rodikliu susijusių tinkamų finansuoti išlaidų sumos; 260.3 jei stebėsenos rodikliai nepasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) nuo 40 iki 50 procentų (įskaitytinai), tai projektui skirtas finansavimas mažinamas nuo 11 iki 15 procentų su nepasiektu rodikliu susijusių tinkamų finansuoti išlaidų sumos; 260.4 jei stebėsenos rodikliai nepasiekti (skaičiuojant nuo projekto sutartyje nustatytos stebėsenos rodiklio reikšmės) daugiau kaip 50 procentų, tai projektui skirtas finansavimas mažinamas nuo 16 iki 20 procentų su nepasiektu rodikliu susijusių tinkamų finansuoti išlaidų sumos. Pagal Taisyklių 261 punktą, kokia dalimi mažinama projektui skirtas finansavimo suma, nustatoma vadovaujantis proporcingumo principu ir įvertinus projekto stebėsenos rodiklio pobūdį (vertinama, ar stebėsenos rodiklis, kurio reikšmė nepasiekta, yra privalomas ar buvo pasirenkamas pagal projektų finansavimo sąlygų aprašą; ar pasiekta minimali projektų finansavimo sąlygų apraše nustatyta stebėsenos rodiklio reikšmė; ar už nepasiektą stebėsenos rodiklį paraiškos vertinimo metu buvo skirta papildomų balų ir ar tai buvo esminis veiksnys, nulėmęs finansavimo projektui skyrimą), projekto rezultato rodiklių skaičių ir stebėsenos rodiklio nepasiekimo aplinkybes

(kokių veiksmų ėmėsi projekto vykdytojas rodikliui pasiekti, projekto vykdytojo veiksmai (neveikimas), dėl kurių nebuvo pasiektas rodiklis). Pagal Taisyklių 265 punktą, projektui skirtas finansavimas negali būti mažinamas, jei yra tenkinama bent viena iš šių sąlygų: 265.1 stebėsenos rodiklis nepasiektas dėl konkrečios projekto veiklos įgyvendinimo mažesne apimtimi, tačiau projekto vykdytojas pagrindžia siekiant šio rodiklio patirtas projekto išlaidas; 265.2 projekto veiklos įgyvendintos projekto sutartyje numatyta apimtimi, o stebėsenos rodiklis nepasiektas dėl veiksmų, kurių įtakos stebėsenos rodiklio nepasiekimui projekto vykdytojas negalėjo sumažinti (stebėsenos rodiklio nepasiekimo pagrindimas gali būti vertinamas atsižvelgiant į atitinkamų veiksmų programos priemonių specifiką, su ministerija suderinta tvarka), ir projekto vykdytojas kartu su galutiniu mokėjimo prašymu arba ataskaita po projekto finansavimo pabaigos pateikia pagrįstus paaiškinimus, kodėl nepasiekė stebėsenos rodiklio reikšmės.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja įgyvendino projektą „Klientų savitarnos sprendimų diegimas UAB „X“, finansuotą pagal priemonę „E. komercijos modelis COVID-19“ (toliau – ir priemonė). Byloje nėra ginčo dėl to, kad Projektas buvo įgyvendintas. Šiuo atveju ginčas iš esmės kyla dėl to, jog nustačius, kad Projekto stebėsenos rodiklis „Investicijas gavusios įmonės pajamų padidėjimas“ nepasiektas, atsakovė Projektui skirtą finansavimą sumažino 20 proc. ir nurodė grąžinti (*duomenys neskelbtini*) Eur.

Komisija, vertindama ginčijamo Sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą, pirmiausia pažymi, kad pareiškėjos pareiga pasiekti rodiklį kilo iš projekto Sutarties, Aprašo ir Taisyklių nuostatų. Projekto Sutartyje nustatytas rodiklis nebuvo rekomendacinio ar deklaratyvaus pobūdžio – jis buvo viena iš Projekto rezultatą apibūdinančių sąlygų, pagal kurią buvo vertinamas Projekto įgyvendinimo rezultatyvumas ir viešųjų lėšų panaudojimo pagrįstumas.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjos faktinės 2024 m. pajamos sudarė (*duomenys neskelbtini*) Eur, nors pagal Sutartį jos turėjo pasiekti (*duomenys neskelbtini*) Eur, o planuotas pajamų padidėjimas turėjo sudaryti (*duomenys neskelbtini*) Eur. Pareiškėja šių duomenų iš esmės neginčija. Agentūra, nustačiusi, kad vietoje Sutartyje numatyto 63,18 proc. pajamų padidėjimo 2024 m. pareiškėjos pajamos sumažėjo 54,08 proc., pagrįstai vertino, jog pareiškėja nepasiekė jokios Sutartyje nustatyto teigiamo pajamų padidėjimo rodiklio dalies, todėl rodiklio nepasiekimas buvo priskirtas daugiau kaip 50 procentų nepasiekimo intervalui, kuriam pagal Taisyklių 260.4 papunktį taikoma nuo 16 iki 20 procentų finansinė korekcija. Komisijos vertinimu, pareiškėjos argumentas, kad Projekto veiklos buvo įgyvendintos, nepaneigia Agentūros teisės vertinti Sutartyje nustatyto rezultato stebėsenos rodiklio pasiekimą. Projekto veiklų įgyvendinimas ir rezultato stebėsenos rodiklio pasiekimas nėra tapatūs kriterijai. Todėl net ir pripažinus, kad Projekto veiklos buvo įgyvendintos, tai savaime neeliminuoja Sutartyje nustatyto rodiklio nepasiekimo teisinių pasekmių.

Komisija taip pat vertina pareiškėjos argumentą, kad Agentūra pripažino Projekto tikslo pasiekimą, tačiau kartu taikė finansinę korekciją, todėl Sprendimas esą yra logiškai prieštaringas. Komisijos vertinimu, šios aplinkybės nėra nesuderinamos. Agentūra netaikė viso Projekto finansavimo susigrąžinimo, o taikė tik dalinį finansavimo mažinimą dėl konkretaus rezultato rodiklio nepasiekimo. Tai reiškia, kad Agentūra atskyrė Projekto veiklų įgyvendinimą ir Projekto rezultato rodiklio pasiekimą. Tokia pozicija laikytina atitinkančia Taisyklių 260 punkto logiką, nes ši nuostata būtent leidžia finansavimą mažinti tais atvejais, kai veiklos įgyvendintos, tačiau nepasiekti rodikliai. Pareiškėjos nurodomos objektyvios aplinkybės – karas Ukrainoje, žaliavų tiekimo sutrikimai, energijos ir logistikos kaštų augimas, muitų politikos pokyčiai, ES rinkų nuosmukis ir prabangos prekių paklausos sumažėjimas – Komisijos vertinimu, savaime nėra ignoruotinos, tačiau jos turi būti vertinamos ne abstrakčiai, o pagal tai, ar pareiškėja pagrindė konkretų ir tiesioginį šių aplinkybių ryšį su Sutartyje nustatyto rodiklio nepasiekimu bei tai, kad šių aplinkybių įtakos pareiškėja negalėjo sumažinti. Kaip Komisijos posėdžio metu paaiškino atsakovės atstovai, pareiškėja nepateikė konkrečių dokumentų, iš kurių būtų galima nustatyti ryšį tarp pareiškėjos pajamų sumažėjimo ir karo Ukrainoje ar kitokių aplinkybių. Vien bendro pobūdžio nepalankių rinkos sąlygų nurodymas nepaneigia Projekto vykdytojos pareigos pasiekti Sutartyje nustatytą rezultatą ir nesudaro pagrindo netaikyti Taisyklėse nustatytos finansavimo mažinimo pasekmės.

Pažymėtina, jog pareiškėja yra profesionalus ūkio subjektas, veikiantis konkrečioje rinkoje, todėl jai tenka pareiga vertinti savo veiklos sektoriaus rizikas, žaliavų tiekimo priklausomybę,

eksporto rinkų reikšmę, vartotojų paklausos pokyčius ir kitus verslo aplinkos veiksnus. Pareiškėjos nurodoma gintaro papuošalų rinkos specifika gali paaiškinti, kodėl pajamų augimo rodiklį pasiekti buvo sudėtinga, tačiau ji nepaneigia aplinkybės, kad šis rodiklis buvo pareiškėjos prisiimtas Sutartimi ir, kad jo nepasiekimas pagal Aprašą bei Taisykles lemia finansines pasekmes. Pareiškėja *force majeure* pobūdžio aplinkybes iš esmės grindžia bendrais ekonominiais ir geopolitiniais veiksniais, tačiau pažymėtina, karas Ukrainoje prasidėjo netrukus po Sutarties pasirašymo ir pareiškėja pasirinko Projektą toliau įgyvendinti bei Sutarties nenutraukė. Atsakovės atstovai Komisijos posėdžio metu paaiškino, jog karui prasidėjus, pareiškėja galėjo nutraukti Sutartį, tačiau prisiėmė įsipareigojimus ir Sutarties nenutraukė. Pažymėtina, jog Komisijos posėdžio metu pareiškėjos atstovas paaiškino, jog prasidėjus karui, tikėjosi, kad šis greitai baigsis. T. y. Komisijos posėdžio metu pateikti ginčo šalių atstovų paaiškinimai patvirtina, kad pareiškėja, žinodama geopolitinę situaciją, prisiėmė riziką, kad Projektas gali būti neįgyvendintas ir stebėsenos rodikliai nepasiekti. Todėl vien bendras nepalankios rinkos situacijos nurodymas nesudaro pagrindo netaikyti Apraše ir Taisyklėse nustatytų pasekmių.

Pareiškėjos nurodomos pastangos siekti rodiklio – gamybos procesų optimizavimas, produktų kūrimas, naujų rinkų paieška, kaštų mažinimas ir e. komercijos plėtra – vertintinos kaip reikšmingos pareiškėjos veiklos tęstinumo požiūriu. Tačiau Komisija pažymi, kad šios pastangos nepakeičia objektyvaus rodiklio nepasiekimo fakto. Taisyklių 261 punktą įpareigoja vertinti projekto vykdytojo veiksmus siekiant rodiklio, tačiau nenustato, kad vien pastangų buvimas savaime pašalina finansavimo mažinimą. Nagrinėjamu atveju Agentūra turėjo pagrindą vertinti, kad, nepaisant pareiškėjos pastangų, Sutartyje nustatytas rodiklis nebuvo pasiektas visa apimtimi. Pareiškėja nepagrindė nė vienos iš Taisyklių 265 punkte nustatytų sąlygų, kurioms esant projektui skirtas finansavimas negalėtų būti mažinamas.

Komisija taip pat pažymi, kad byloje nėra duomenų, jog pareiškėja, dar iki rodiklio pasiekimo termino pabaigos, būtų laiku kreipusis į Agentūrą dėl Sutarties pakeitimo, rodiklio koregavimo ar termino pratęsimo. Komisijos posėdžio metu pareiškėjos atstovas taip pat nurodė, kad anksčiau būtų kreipęsis į atsakovę. Pažymėtina, jog pareiškėjos paaiškinimai buvo pateikti tik po Agentūros (data neskelbtina) kreipimosi dėl rodiklio nepasiekimo priežasčių. Todėl pareiškėjos argumentai, kad Agentūra turėjo svarstyti rodiklio koregavimą ar termino pratęsimą jau priimdama ginčijamą Sprendimą, nėra pagrįsti. Tokie klausimai turėjo būti keliami Projekto įgyvendinimo ir priežiūros metu, kai pareiškėjai tapo arba turėjo tapti žinoma, kad Sutartyje nustatyto rodiklio pasiekimas gali būti apsunkintas.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas jo teisinis ir faktinis pagrindas bei motyvai. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje nuosekliai pažymima, kad administraciniame akte turi būti nurodyti pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, taip pat konkrečios teisės normos, kuriomis viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas sprendimą; motyvų išdėstymas turi būti aiškus, pakankamas ir adekvatus, kad sprendimo adresatas galėtų suprasti priimto sprendimo faktinius bei teisinius pagrindus ir veiksmingai įgyvendinti teisę į gynybą. Administracinio sprendimo motyvavimo pakankumas vertinamas pagal tai, ar iš sprendimo turinio asmuo iš esmės galėjo suvokti jo priėmimo pagrindus, o ginčą nagrinėjanti institucija – patikrinti sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą pagal jame nurodytas aplinkybes bei teisės normas (žr., pvz., LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022; 2023 m. vasario 22 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-105-502/2023).

Komisijos vertinimu, ginčijamas Sprendimas atitinka šiuos reikalavimus. Sprendime nurodytos tiek faktinės, tiek teisinės aplinkybės, dėl ko priimtas toks Sprendimas. Iš Sprendimo turinio galima suprasti, kad Agentūra finansinę korekciją taikė ne dėl Projekto veiklų neįgyvendinimo, bet dėl konkretaus Sutartyje nustatyto rezultato stebėsenos rodiklio nepasiekimo. Kaip matyti iš skundo turinio, tą suprato ir pati pareiškėja, taip pat suprato tokio Sprendimo priežastis. Komisija neturi pagrindo sutikti su pareiškėjos argumentu, kad Sprendimas yra nemotyvuotas vien dėl to, jog pareiškėja nesutinka su Agentūros atliktu jos paaiškinimų vertinimu. Nesutikimas su administracinio sprendimo motyvais nėra tapatus motyvų nebuvimui. Šiuo atveju Agentūra nurodė, kokius teisės aktus taikė, kokias faktines aplinkybes nustatė ir kodėl taikė 20 procentų finansinę korekciją. Vertindama proporcingumą, Komisija pažymi, kad Agentūra netaikė viso Projektui skirtą

finansavimo susigrąžinimo, o pritaikė dalinę – 20 proc. – finansinę korekciją dėl konkretaus rezultato stebėsenos rodiklio nepasiekimo. Ši korekcija pritaikyta nustačius, kad pareiškėja nepasiekė jokios Sutartyje nustatyto teigiamo pajamų padidėjimo rodiklio dalies, nes vietoje planuoto pajamų padidėjimo buvo nustatytas pajamų sumažėjimas. Todėl rodiklio nepasiekimas pagrįstai priskirtas 100 proc. nepasiekimui, kuriam pagal Taisyklių 260.4 papunktį gali būti taikoma 20 proc. korekcija. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo pripažinti, kad taikyta finansinė korekcija yra neproporcinga.

Komisija taip pat neturi pagrindo konstatuoti lygiateisiškumo principo pažeidimo. Teisėtų lūkesčių apsaugos principas negali būti aiškinamas kaip projekto vykdytojo teisė išlaikyti visą finansavimą, nepasiekus Sutartyje nustatyto rodiklio. Pareiškėja galėjo pagrįstai tikėtis, kad Agentūra jos situaciją vertins pagal Sutartį ir teisės aktus, tačiau negalėjo pagrįstai tikėtis, kad nepasiekus rodiklio, Taisyklėse nustatytos pasekmės nebus taikomos. Pareiškėjai nurodant, kad jos situacija nepagrįstai lyginta su projektus nutraukusiomis įmonėmis, pažymėtina, jog Komisija vertina pareiškėjos konkretų atvejį, o ne kitų įmonių rezultatus, todėl plačiau dėl to nepasisakys.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, Komisija sprendžia, kad Agentūra turėjo pagrindą konstatuoti Sutartyje nustatyto rezultato stebėsenos rodiklio nepasiekimą, nes vietoje planuoto (*duomenys neskelbtini*) Eur pajamų padidėjimo pareiškėjos pajamos sumažėjo. Pareiškėjos nurodytos išorinės ekonominės ir geopolitinės aplinkybės nepaneigia rodiklio nepasiekimo fakto ir nėra pakankamai pagrįstos kaip aplinkybės, eliminuojančios Taisyklėse nustatytų pasekmių taikymą. Sprendime nurodytas faktinis ir teisinis pagrindas, pareiškėjos paaiškinimai buvo įvertinti, o taikyta 20 proc. korekcija patenka į Taisyklių 260.4 papunktyje nustatytą intervalą ir, įvertinus rodiklio nepasiekimo mastą, nelaikytina neproporcinga. Todėl nėra pagrindo naikinti ginčijamą Sprendimą pareiškėjos skunde nurodytais motyvais.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjos skundas atmestinas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „X“ skundą atsakovei viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai dėl viešosios įstaigos Inovacijų agentūros (*duomenys neskelbtini*) sprendimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Sprendimas dėl nepasiekto projekto Nr. (*duomenys neskelbtini*) stebėsenos rodiklio ir dalies lėšų grąžinimo“ panaikinimo atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Evaldas Ambrozaitis

Komisijos narės

Vilija Astrauskienė

Laura Bernikienė